

ŠIBENSKI list

ŠIBENIK
srijeda,
18. kolovoza 1954.
Izlazi tjedno
God. III. Broj 106
Cijena 10 dinara

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA ZA GRAD I KOTAR ŠIBENIK

Dvije godine „Šibenskog lista“

Bez prekida već dvije godine izlazi „Šibenski list“. S ovim brojem, od 18. kolovoza 1954. do danas, izišlo je 106 brojeva.

Sama ta činjenica je ohrabrujuća: dokaz da je moguće izdavati i razvijati naš lokalni list, glasilo SSRN grada i kotara.

Iako važna, ipak je to samo vanjska strana pitanja.

Osnovno je pitanje da li je list politički odgovorio svojoj svrsi.

Već na početku izlaženja je bilo istaknuto, da list treba da bude javna tribina socijalističkih snaga, mjesto sa kojeg će se moći šire obuhvatiti i sitna i krupna pitanja naše socijalističke izgradnje: privredni, politički, kulturno-prosvjetni i uopće društveni život našega grada i kotara, kao dio čitave naše zajednice.

List je u znatnoj mjeri udovoljio toj svojoj namjeni. Ali još uvijek je dosta i važnih pitanja koja ostaju nezahvaćena, koja se osjećaju, o kojima se raspravlja, koja se po koji put i krivo tumače (od usta do usta), a kojih nema u listu, da se oko njih razvije pozitivna i plodna razmjena misli, diskusija.

Uzroci tome su pretežno subjektivne prirode. Postoji izvjesna odbojnost prema pisanju, iako ima snaga koje to mogu. Uglavnom se to prepušta uredništvu, novinarima, kojih je sasvim nedovoljno. U diskusiji na Četvrtom plenumu CK SKJ drug Vljeko Begović istaknuo je, da je potrebno već sudjelovanje naših javnih i političkih radnika u štampi. Nisu tu potrebni veliki članci i analize, već kratko i onome na čemu čovjek radi. Prošle godine „Šibenski list“ je pokrenuo diskusiju o problemima odgoja naše djece, ukazavši na izvjesne loše pojave. Osim dva građanina, koji nisu peda-

gozi, nije se nitko više javio. Profesionalni pedagozi, javni radnici, šutjeli su. Vjerojatno ima i onih, koji ne prate „Šibenski list“.

Slabost je i odnos naših građana prema kritici. Opravdani odgovori su sasvim prirodna stvar. Ali obrana po svaku cijenu je sasvim neumjesna. Umjesto da se svijesno prizna griješka ili slabost i izmijeni svoj odnos, posije se za Zakonom o štampi, »pravom« da se odgovori. U većini slučajeva kritika se shvaća kao osobni napadaj. Po logici nekih i u tome bi se trebalo ravnati po onoj: »Prešuti ti o meni danas, ja ću o tebi sutra«. Ili: »Onaj koji kritizira je neodgojen, jer zabada nos u tuđe stvari« (kao da su javne stvari nečije privatno dobro). Protiv te slabosti treba se oštro boriti principijelnom kritikom.

List nema razvijene dopisničke mreže. Izbor materijala je skučen. Ipak postoji nekoliko ljudi s područja grada i kotara koji se češće javljaju. Ali to nije dovoljno. A koliko ima osnovnih organizacija SSRN, SK, sindikalnih podružnica, društvenih organizacija, privrednih i drugih jedinica u gradu i na kotaru u kojima ključa svakodnevni život, u kojima se ljudi bore s teškoćama, ponose s uspjesima?

Ne zavisi samo o uredništvu i gradskom i kotarskom odboru Socijalističkog saveza radnog naroda, da li će se naš list uspješno razvijati i vršiti društvenu ulogu. Neka njegov razvitak bude i briga svih naših građana, radnih ljudi, koji misle i osjećaju socijalistički. Neka svojim prilozima pomognu da list sve više bude jedna od tvrđava socijalističke misli, shvaćanja i društvene kritike, javna tribina socijalističkih snaga.

Život i problemi radničke omladine

Nagli razvitak naše privrede uz istodobno konstantno smanjenje radničkog pomlatka izazvalo je komentare i diskusiju u našoj javnosti, koja traži rješenje, te nelogične suprotnosti. Društvo se s pravom pita, kako će se to odraziti na našu privredu. Činjenica je da su stotine mladića i djevojaka s izučnim zanatom (ili u nemogućnosti da ga izuče) nezaposleni i ostaju bez perspektive, na teret roditelja i zajednice. Neka poduzeća uzimaju nekvalificiranu radnu snagu, koja je rentabilnija i koja s vremenom prelazi u kvalificiranu. Ima mnogo mladih radnika, koji nakon završene škole ostaju bez zaposlenja, na pr., u periodu poslije 1954./55. bit će 1155 omladinaca sa svršenom pomorskom školom, a samo 82 moći će se uposliti, čakle odnos zaposlenih — nezaposlenih 1:14. U glavnom gradu naše Republike 1954. ušlo je 23% mladin manje u privredu nego prošle godine.

PERSPEKTIVE MLADIH SA NAŠEG KOTARA

Prvih dana kolovoza ove godine u Biro za posredovanje rada — stiglo je 320 prijava. Odjel za privredu moći će primiti maksimum 130, i to djecu poginulih roditelja, lošeg materijalnog stanja i one sa višom školskom spremom. Većina ih je iz kotara. A gdje će ostali? U gradu i kotaru ima više osmogodišnjih škola. U gimnaziju svi ne mogu (a) materijalne prilike, b) činovnički aparat se nastoji smanjiti, c) mjesta stručnjaka: inženjera, liječnika, profesora i t. d. se sve više popunjuju. U ostalim gradovima situacija je slična. Problem nije nerješiv. Dok s jedne strane svak nastoji ući u grad, s druge strane naša poljoprivreda ostaje zapuštena. Zatim ima zanata, koji se uslijed krivog shvaćanja potpuno ne traže. Evo nekoliko primjera iz Škole učenička u privredi: gumara — 1, mesara —, dimnjačara —, kožara — 7, urara —, pekara —. Ali zato: metalaca — 119, drvoprerađivača — 93 i t. d. Ovine su krivi roditelji i nastavničko

osoblje osmogodišnjih škola, koje bi trebalo upoznati dake sa svim zanatima i pobuditi interes, tumačiti im ispravan odnos čovjeka prema radu.

Naročito je zabrinjavajuća budućnost ženske omladine. U Školi učenika u privredi ima ih 10. Poduzeća nerado primaju žensku radnu snagu — »jer je ženska«. Djevojkama poslije svršene ženske stručne škole mjesto nije određeno. Perspektiva tih škola je da daju kvalificirane radnice krojačke struke za industriju. Nije na mjestu mišljenje jednog dijela roditelja, da će njihove kćeri stupiti u brak i tako se privezati kućnim poslovima. Većina djevojaka, koje su došle sa sela ili putuju, su manuelne radnice.

IZ ŠKOLE UČENIKA U PRIVREDI

U prošloj školskoj godini ova škola je imala 141 učenika, od toga je dala 60 kvalificiranih radnika. To su učenici koji rade u poduzećima i kod privatnika. Svega nekoliko stanuje u dačkom domu Učiteljske škole, ostali stanuju privatno, kod roditelja, a najgore je onima koji putuju. Škola nema svojih radionica. I poduzeća i privatnici znaju koristiti učenike prekovremeno, a protiv toga se treba boriti. Bilo je slučajeva, da privatnici nisu imali nikakvog ugovora sa učenicima i tako ih iskorištavali, što je otkrila Inspekcija rada. Ima majstora, koji ne će da svoje znanje prenesu na mlade, neki čak maltretiraju omladinu. To se događa zato, jer su svi pokušali škole, da se poveže sa poslodavcima, bili bezuspješni, tako da se i dalje ide u rasporak. Poslodavci su čak negdje bili krivi da su učenici izostajali iz škole. Metode rada u školi su zastarjele. Disciplina — primjećuje direktor škole drug Jerko Tešulov, je slaba, iako se poboljšava. Učenici sa svojim »Mi smo šegrti« (znači: radi što te volja) zaboravljaju, i u školi, i u radionicama i na ulici. Oni što dolaze iz osmogodišnjih škola u uvjerenju da već sve znaju — ne uče, iako je program proširen i ima novih predmeta, i ovi su daci najslabiji i najviše padaju. Većom suradnjom škole i poslodavaca, te zainteresiranošću učenička stanje će se normalizirati.

RADNIČKI SAVJET

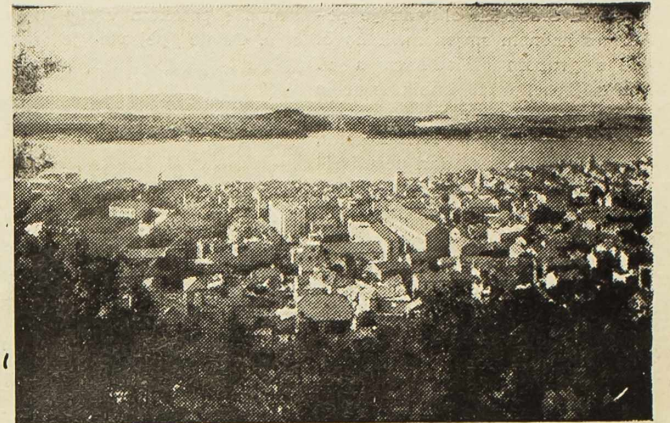
Radnički savjeti su škole, koje pridonose snažnom razvitku socijalističke svijesti.

»Mlade ljude treba navikavati da gazduju u poduzeću«, rekao je Marko Belinić. Ulaskom u radničke savjete omladina vezuje na sebe obaveze i odgovornost i na taj način postaje aktivnija i radi sa većim poletom. U gradu je prošle godine bilo 25 omladinaca u radničkim savjetima. Ove godine je više, a to je najvažnije! Ima poduzeća, »Jadranka« na pr., gdje je 90% mladih u radničkom savjetu. Tako pripremljeni omladinci sigurnije će zamijeniti starije u upravljanju.

KULTURNO-UMJETNIČKI I SPORTSKI RAD

Na kulturno-umjetničkom polju radnička omladina našeg grada mogla bi biti mnogo aktivnija. Svega oko 100 omladinaca aktivnih članova, uglavnom u RKUD »Kolo«, malo je u odnosu na srednjoškolsku omladinu, koje je mnogo aktivnija, a materijalni uslovi ne čine zapreku.

(Nastavak na 4. strani)

Šibenik — Pogled na grad i luku

PROSLAVA NA PISKU

IZVORI SNAGE

Prošle srijede okupilo se na Pisku nekoliko stotina naših građana da proslave uspomenu na odlazak prve partizanske grupe iz Šibenika 12. kolovoza 1941. godine.

Okupili su se pred spomenikom koji je podignut u čast boraca prve partizanske grupe.

O značenju prve partizanske grupe i njenoj ulozi u daljnjem razvijanju Narodnooslobodilačke borbe na ovom području, jačanju bratstva i jedinstva Hrvata i Srba, govorio je drug Božo Blažević, p. pukovnik JNA, jedan od boraca te prve šibenske partizanske grupe. On je pozvao prisutne da nikada ne zaborave slavne dane Narodnooslobodilačke borbe i one koji su u njoj položili svoje živote i da tim primjerima nadahnjuju nova pokoljenja našeg naroda, koja su pozvana da izgradnjom socijalizma i borbom za nezavisnost i borbi.

slobodu svoje zemlje nastave njihovo djelo.

Šibenska narodna glazba intonirala je više marševa.

S Piska prisutni su pogledom obuhvatili grad: novu tvornicu aluminijuma, nove stambene zgrade na Baldekinu. Promatrali su svoja djela u slobodnoj domovini.

Partizani prve šibenske grupe, napuštajući svoj rodni grad, čeznutljivo su ga promatrali, — neki od njih zadnji put u životu —, ali ispunjeni tvrdom vjerom da će on i čitava zemlja biti oslobođeni, da će radni narod slobodno graditi novi život u socijalizmu. U duhu oni su zamišljali taj život, vidjeli nove tvornice i gradove.

Mi živi gledali smo s Piska otvaranje onoga za što su se prvi partizani i čitav naš narod borili u Narodnooslobodilačkoj

U predvojničkoj obuci postignuti dobri rezultati

Školska gađanja, koja su se vršila prošlih godina s omladinom grada Šibenika, nisu davala zadovoljavajućih rezultata. Bilo je razloga tim neuspjesima:

1. kvalitet nastave gađanja kao glavnog predmeta, koji je trebao da pripremi ljudstvo za gađanje nije u potpunosti svladan;
2. pripreme za izvršenje gađanja nisu u dovoljnoj mjeri provedene i
3. oružje (puške) kojim se raspolaze, nije precizno, a niti dovoljno ispitano.

Uvidjevši slabosti prošlih godina, kao i pozitivna iskustva, Centar za predvojničku obuku pri Savjetu za prosvjetu i kulturu NO-a gradske općine Šibenik u zajednici s organima Vojnog odsjeka Šibenik, poduzeo je mjere, kako bi se postigli što bolji rezultati. Izvršena je detaljna kontrola postignutih uspjeha u nastavi gađanja i u pripremi za gađanje. Pred samo školsko bojno gađanje izvršeno je s obveznicima predvojničke obuke gađanje sa zračnim puškama i »manliher« puškama sa bojnom municijom, tako da su omladinci dobili osnovno znanje i već osposobljeni pristupili školskom bojnom gađanju.

Uspjeh nije izostao. Ovogodišnje bojno gađanje dalo je najbolje rezultate u odnosu na prošlogodišnje. Rezultati kod radničke omladine izraženi u postotcima su ovi: 55,5%, odličnih, 16,5% vrlo dobrih, 14% dobrih i 14% slabih. Opći uspjeh je vrlo dobar.

Najbolji centri čiji su omladinci završili gađanje s odličnim uspjehom su: centar Tvornice lakih metala »Boris Kidrič«, Vojna pošta 3851, Tvornica elektroda i ferolegura, poduzeće »Izgradnja« i Vojno građevno poduzeće »Ivan Lavčević«. Među najboljim omladinama ističu se: Tomislav Marušić, Vlado Nikolić, Miroslav Begura, Božo Ercegović, Ante Pivac, Mate Vučić, Zivko Ležajić, Mile Supe, Sime Zivković, Ante Lovrić, Ante Rodić, Josip Mileta, Paško Klarić, Krste Milutin, Vice Lokas, Berislav Ninić, Ivan Rora i drugi.

Rezultati srednjoškolske omladine u gađanju su:

Odličnih 49%, vrlo dobrih 22%, dobrih 19% i slabih 10%. Opći uspjeh je odličan. Najbolji rezultat u gađanju postigao je, inače vrijedan, VII. b razred gimnazije. Među omladinama te škole istakli su se: Milivoj Blaće, Zeljko Očić, Josip Maričić, Josip Matić, Vlatko Grubišić i Ante Šperanda.

Ovogodišnja gađanja, i pored dobrog uspjeha, pokazala su i propust u obuci u NGIN, a to se odrazilo na gađanju kod manjeg broja omladinaca, koji nisu savladali u potpunosti obuku nišanja, a naročito obuku okidanja. Na ova dva elementa NGIN, u buduću treba da naročito obrate pažnju komandiri centara i vodova, kao i nastavnici u školama. Naredna godina obećava mnogo više na polju obuke i vojne opreme omladine, a za dobrobit naroda i očuvanja mira,

Mjesni odbor sindikata zanatskih radnika raspravljao o radu sindikalnih podružnica

Mjesni odbor Zanatskih radnika na svom plenarnom sastanku raspravljao je o radu sindikalnih podružnica u vezi sa zadacima koje je postavio Treći kongres Saveza sindikata Hrvatske kao i zadacima 18. plenuma Centralnog vijeća Saveza sindikata Jugoslavije.

Članovi plenuma u kraćim crtama osvrnuli su se na stanje i rad svojih sindikalnih podružnica.

Da bi se ličnim kontaktom što bolje upoznali sa tim radom i problemima, članovi plenuma obilazili su podružnice i tako još više izmijenili gledišta i nakon toga učinili sve potrebno, da bi naše podružnice usmjerile rad ka pravilnom rješenju zadataka koji se postavljaju u novim uslovima provođenja privrednih propisa unutar naših radnih kolektiva.

Opća je konstatacija da rad u sindikalnim podružnicama nije zadovoljavajući, kako su to i članovi plenuma iznijeli na tom sastanku nakon obilaska sindikalnih podružnica.

Veći broj naših podružnica nema samostalnosti u radu, već čeka direktive bilo to Mjesnog sindikalnog vijeća, Mjesnog odbora i drugih, ili pak svoje zadatke prepuštaju da ih vrše drugi organi upravljajući pa čak i pojedinci u radnom kolektivu. Da je ta praksa štetna, istakli su drugovi, ima poduzeća u kojima se iz osnova krše principi radničkog samoupravljanja, tarifne politike i drugo, a da sindikalne podružnice šutke ili bez ikakvog interesa ovakove pojave prepuštaju pa čak i toleriraju. Tako je Obrtno poduzeće za građevnu stolariju i pokućstvo dobilo potvrđeni tarifni pravilnik poduzeća za ovu godinu od komisije za odobrenje tarifnih pravilnika NO-a, a da isto poduzeće nije prethodno uputilo tarifni pravilnik na uvid Mjesnom odboru. Nije slučajno, da u tom poduzeću dolazi do čestih izmjena u tarifnim stavovima, kao i dodjeljivanja nagrada za neka radna mjesta za koja ne postoje razlozi i to prema odluci pojedini-

naca. To pokazuje da u tom, prema novoosnovanom, poduzeću organi upravljanja nijesu uspjeli ovladati principom upravljanja, a sindikalna podružnica tog poduzeća nalazi se izvan zbiivanja u poduzeću, kako je to iznio jedan član poduzeća i plenuma Mjesnog odbora.

Tako, na primjer, Sindikalna podružnica Zanatskih radnika u Skradinu još od mjeseca veljače nije dostavila članarinu, dok blagajnik sind. podružnice »Spuzvar« sa sindikalnom članarinom vrši zloupotrebu ubirući od članstva veći iznos članarine od onog koji je propisan. Neke sindikalne podružnice ne samo da ne djeluju u svom kolektivu već i ne pokazuju volju za suradnju sa Mjesnim odborom. Tako za primjer neka posluži član plenuma ovog Mjesnog odbora drugarica Sonja Cievara, koja se ni jednom nije odlučila odazvati pozivu prisustvovanja na sastanke Mjesnog odbora otkada je birana u ovaj plenum. Isti slu-

(Nastavak na 4. strani)

Sa gradilišta hidrocentrale „Novi Vinodol“

Šibenska omladinska brigada - jedna od najboljih

Brigade odlaze i dolaze. Mnogi su toliko rasli za životom logora da im je teško ostaviti svoje drugove iz raznih krajeva zemlje, s kojima su se prvi put susreli na prostranim radilištima Homer, Lobovo, Križ-Potok i drugima. Ta gradilišta nikad nisu bez omladine, pa ni noću na Homeru, gdje rade tri smjene. I na Križ-Potoku Šibenska brigada je počela s noćnom smjenom, kako bi se s grupom omladinaca u tri dana izbacilo 110 kubika zemlje i kamenja. To je najznačajniji dio malog jezera na Križ-Potoku, gdje će se do koji dan početi zidati strojnica za pet jakih sisaljki, električnim i drugim uređajima.

Teren je pod vodom, te brigadir rade u čizmama. To radilište je Šibenskoj brigadi dodijelilo Glavni štab omladinskih brigada na temelju dosadašnjih uspjeha. Ostali omladinci rade na istom jezeru. Teren nije podesan da bi se postigle velike norme, jer je jedan dio pod vodom i kamenit. U dosadašnjim radnim danima srednji učinak je 140%.

Kiša je padala samo jedan dan. Danja vrućina ne ometa mnogo rad, a u noći je nekima dvije deke i plahta malo. Omladinci su već prvog dana ozbiljno shvatili zadatak na radilištu i u logoru. Na radu se ističu, Šimić D., Duleta M., Troškot Z., Grbelja J., Friganović M., Manojlović i drugi. U logoru nema one vojničke discipline kao u prošlim godinama. Prepušta se velikim dijelom samim omladincima da postavne na svoj način društveni život naselja. U internacionalnom logoru sada je uz našu brigadu još samo istarska.

Svi su oduševljeni hranom, ne samo količinom nego i kvalitetom, za što se u minulim godinama nismo mogli pohvaliti.

S nama je i profesor Stjepan Bošković, kulturno-prosvjetni referent. Nekada ga vidimo kako prebire literaturu za predavanje, igrokaze i literarne večeri. Kada je slobodan, pomaže u kuhinji, sprema doručak za radilište, nadgleda alat i t. d. Brigadiri su s njim oduševljeni. Nije nu ovo prva radna akcija. Zao nam je što ne može ošati s brigadom do kraja. Kurir donosi poštu i

štampe obično predvečer. Svaki očekuje i vjeruje da mu donosi željene glasove iz Dalmacije. Ali pisama je do sada malo. Barem da nam na vrijeme stigne naš gradski list, pa da vidimo što ima novog u Šibeniku.

Igranke se održavaju iznad naselja na igralištu odbojke, uz logorsku vatru. Pred nama cesta s potokom vijuga u neko selo. Ostale pejzaže je sakrila

visoka šuma. Unaokolo se naziru konture planina Gorskog Kotara. I tako skriveni u prirodi jedni plešu, drugi se »griju«, treći pričaju, a oni, koji se osjećaju umorni od rada drijemaju u baraci.

Dani brzo prolaze. I kolovoz će brzo proći. A za nama će ostati hidrocentrale »Nikola Tesla«, djelo mladih ruku.

K. B.

Vodicama je potrebna nova tržnica

Posljednjih godina u Vodice stiže sve veći broj turista. Često se navrate i stranci. Vodice imaju prirodne uslove da postanu turističko mjesto, a da bi to postiglo potrebno je obaviti nekoliko najnužnijih radova (urediti plažu sa nekoliko kabina, napraviti put uz obalu oko borove šumice sa sjedalima i dr.). Sve se to može izvršiti bez velikih troškova. Još najlakše je napraviti tržnicu u mjestu. I ove godine u Vodice je gostovao veći broj turista. Tu su ljetovale dvije grupe daka iz Zareba i Banjaluke, kojih je bilo preko 130. Preko godine tu se nalazi veći broj službenika, koji moraju i razne namirnice nabavljati u Šibeniku, iako bi se to moglo nabaviti u mjestu, jer je ono ekonomski jako. Do danas su pojedinci prodavali svoje proizvode na bilo kom mjestu, što je davalo ružnu sliku. U selu postoji i prikladno mjesto za

tržnicu (kod glavnog bunara tu su i ostale prodavaonice). Za to je potrebno samo stolova i vaga. Tada bi svatko u mjestu i domaći i strani, znao gdje može prodati i kupiti namirnice. Tada se ne bi moralo lutati po mjestu ili ići u Šibenik. Mnoga i manja mjesta imaju tržnicu, jer je to potrebno.

J. Miliša

Izlet „Putnika“ za Beč

Prigodom Bečkog velesajma koji se održava od 7. do 19. rujna o. g. »Putnik« će svojim autobusom prirediti izlet za Beč, preko Plitvičkih jezera, Zagreba, Maribora i Graca. U Beču će se izletnici zadržati tri dana. Polazak je predviđen za 15. rujna u 4 sata. Cijena ovog izleta, uključujući podvoz, noćenje i doručak u Beču, iznosi 12.000 dinara. Dokumenta za pasoš predaju se u uredu »Putnika«, najdalje do 25. o. mj.

Poslovnica »Putnik« priređuje za domaće i strane turiste svakodneвно izlet do slapova Krke.

OBAVIJEST

Budući da zagrebački voz uveče često kasni pa čak i preko jednog sata, ovime obaviještavamo da ne ćemo više čekati putnike iz Zagreba.

Autotransportno poduzeće Šibenik

ZAPAZANJA I PRIJEDLOZI

O izgradnji stambenog bloka na obali

U vezi sa izgradnjom obale, koja je sada u toku, a povodom vijesti, da će se uskoro nastaviti s radovima oko podizanja jedne stambene zgrade na slobodnom obalskom prostoru između crkve sv. Nikole i same obale, na taj urbanistički projekt imao bih primijetiti ovo:

Dio obale o kojemu je riječ služi sada i služiti će i u budućnosti za lokalni pomorski saobraćaj, koji je radi mnoštva naselja, koja gravitiraju tim putem prema Šibeniku, naročito živ. Kada nastaju konjunkturni čimbenici toga saobraćaja, kao n. pr. kod istodobnog pristizavanja dvaju ili više linijskih brodova ili prilikom isto takovog odlaska, obala po cijeloj njenoj širini (kakova danas ima) bude zapremljena od ljudi i vozila. Budući da se mora računati na to, da će se tokom daljnjeg razvitka Šibenika i lokalni pomorski saobraćaj još dalje pojačati, to se mora već sada razmisliti, kako bi se po potrebi u budućnosti mogla i obala još nešto proširiti. I stvarno drugi primorski gradovi zaista i ovako postupaju, kao na primjer Split, koji je svoju obalu za lokalni pomorski saobraćaj uspio proširiti za 50 metara.

Međutim se u Šibeniku namjerava na možda baš najosjetljivijem dijelu obale za lokalni saobraćaj podizanjem spomenute stambene zgrade suziti slobodni obalski prostor, a to sve samo zato, što je projekt, koji predviđa stvaranje nekakvog trga na obali i gradnju te zgrade, već odobren. Tko pozna dobro odnosne urbanističke prilike i

ZAPREŽNA KOLA OZLIJEDILA DIJETE

Prošlog ponedjeljka su u ulici Stipe Ninića u Crnici zaprežna kola, zahvatila 7-godišnje dijete Natašu Grgas Matinu, povrijedivši je teško u nogu ispod koljena. Odmah je upućena u bolnicu, gdje je nekoliko dana bila zadržana na liječenju. O ovom slučaju izvidi su u toku.

uslove u ovom pogledu uvidjet će odmah, da je stvaranje nekakvog posebnog trga na obali na ovom mjestu uz skupocjeno žrtovanje slobodnog obalskog prostora sasvim neumjesno, budući, da cijeli taj obalski prostor sačinjava već sam za sebe jedan jedinstveni veliki trg sa sasvim određenim funkcijama.

S druge strane predstavlja prostrani trg »Poljana« radi svog centralnog položaja i odgovarajuće veličine, kao i zbog njegovih uređaja i adaptacija glavni trg grada Šibenika, koji služi na potpuno zadovoljstvo građanstva za održavanje zborova i drugih javnih i sportskih manifestacija, onda još kao glavno šetalište (korzo), kao polazna stanica za lokalni autobusni saobraćaj i t. d., pa je tako iz svih razloga Šibenčanima najomiljeniji dio grada. U tolikoj je mjeri Poljana obuhvatila s funkcionalnog gledišta sve potrebe grada Šibenika, koje su povezane i uslovljene prostranošću jednog trga, da su drugi u gradu i na obali već postojeći trgovi, kao na pr. pred kavanom Medulić, pred Ložom, pred biskupskom palačom i t. d. ostali u odnosu na gradski život bez važnosti i funkcionalnosti, osim što na ovima, koji nemaju prevelikog pada, dječurlija igra nogomet i time daje organima javnog reda samo suviše brige.

Uz najbolju volju nikako se ne mogu raspoznati niti čak konture neke funkcionalnosti, kakve bi mogao imati novoprotjektirani posebni trg na obali za lokalni saobraćaj dok se s druge strane jasno ocrtava, da se podizanjem jedne stambene zgrade na tom dijelu obale, slobodni obalski prostor osjetno suzuje, što je promatrano sa lučko-saobraćajnog stanovišta za svaku osudu. Naime, ta stambena zgrada ne stoji u nikakvom funkcionalnom odnosu prema lučko-saobraćajnim potrebama (koje bi imale biti dominantne u ovom dijelu grada), te niti postoji inače koji važan razlog, koji opravdava gradnju stambene zgrade baš na tom mjestu, a time i sužavanje obale.

Frederik Gogala

„Ne igrati se tuđim životima“

Pod gornjim naslovom objavljen je članak u »Šibenskom listu« broj 105 od 11. kolovoza 1954. g.

Budući da pisac članka neosnovano napada poduzeće, to smo prisiljeni dati pravilnog razjašnjenja dati sljedeći odgovor:

Potpuno se slažemo sa piscem članka da su naši brodovi premaleni i nepodesni za prijevoz putnika na relaciji Šibenik — Skradin, ali se ni u kojem slučaju ne slažemo sa navodima da bi ovo poduzeće bilo u deficitu, kad ne bi imalo ovu prugu u svojoj režiji, te da se loše odnosi prema ljudima od kojih ovo poduzeće živi, kao i na to da nam je iznad svega — zarada.

Istina je da je ovom poduzeću najveća briga odakle će, ne zaraditi, već pokriti deficit u putničkom saobraćaju, ali ne pokušava da nađe izlaz u zaradi na putnicima, već članovi radnog kolektiva rade na teretnim prugama i danju i noću kako bi pokrili deficit putničkog saobraćaja, a i same pruge Skradin — Šibenik. Pošto je pisac članka bio slobodan da nas uspoređi sa Jadranskom linijskom plovidbom iznašajući cijenu od 8 dinara po Nm koju to poduzeće naplaćuje, dajemo na uvid i činjenice da Jadralska prima dotaciju od Din 1270 za svaku pređenu Nm, dok poduzeće »Dupin« prima Din 83. Za koliko bi trebala biti veća cijena na pruži Šibenik — Skradin neka odgovori sam pisac članka.

Za što su pretrpani ponekad brodovi jedini je razlog taj što ovo poduzeće želi da sve putnike prebaci, ali nema servisnih brodova na raspolaganje da za jednu prugu ubaci dva broda. S vremenom povećat će se i naš plovni park, te će nestati »Igre sa tuđim životima«, a samim time i neprovjerenih i tendencioznih primjedbi.

Uprava poduzeća »Dupin« Šibenik

A NAD PLANINOM - SUNCE!

Sjedeći uza nj na rubu bolesničkog kreveta, preko koga je, kroz mali, rešetkasti otvor, mjesec prostru bljedu, sjenom prošaranu ponjavu, ona se je kladala od neke mučne, nepodnošljive strepnje. No, ta strepnja, strepnja nad sudbinom voljenog čovjeka, koji je u ležao, prostrijeljenih nogu, ni na tren da je napusti, ni na jedan jedini tren! I što god ju je više nastojala zatamiti, obuzdati, u dnu svoga bića ta ju je strepnja sve većma prožimala, nemilo, bežumno: prsti su se grčevito stiskali u pesnicu, usne su podrtavale, a grudi su ispod sive vojničke bluze postajale nemirnije, uzbuđenije. . . . Međutim, kada je opazila, da su se napokon njegove vjeđe sklopile, začu se u njenom mozgu jedna strašna misao, misao, koja je zamirisala na vrisak, na još strašniji vrisak. . . . Pomislila je: sve bi se moglo desiti, sve, pa i to, da se više njegove vjeđe ne pomaknu, da ostanu ovako ukočene, skamenjene i da se njegove oči. . . ah, te plave, kao nebo plave oči. . . !

— Neee! Nikada! — i, eto, vrisnula je, zaridala, kao još nekada, spustivši glavu na njegove grudi.

Zaista, ona ga voli, voli, voli! To mu je, uostalom, trebala reći, to je on naprosto morao znati! A sada, zar je sada već kasno? I žar on to zbilja ne će doznati? Nikada? Nikada više?!

— Ljubomire! Ljubo, ljubavi moja! — dozivala ga je ona, gušeći se u prigušenom plaču — Nemoj, nemoj otići. . . još nemoj. . . ostani, ostani tek toliko, da ti rečem. . . znaš, ono, što sam ti trebala odavno reći. . . da sam te voljela. Da, voljela sam te, voljela, kao nitko drugi, vjeruj. . . Istina, ja ti to nisam rekla, nisam. Oprost, Ljubo, jer nisam imala snage, da ti to kažem, pa ni prilike. . . Znaš li, sve od onog časa, kad si mi došao reći, da si odlučio poći u partizane, jer da se

više, rekao si, ne isplati skrivati od prokletih karabinjera, koji su te namjeravali uhvatiti zbog onog atentata na fašističkog oficira — sve od tog časa, sjećaš li se, nisam ni pokušala oklijevati. . . Rekla sam: »Mogu li i ja s tobom, Ljubo?« Glavom si dao znak da mogu, a ja sam te zatim brže-bolje upitala: »Kada polazimo, je li?« Pružajući mi obje ruke, odgovorio si: »Još noćas, Marijo!« Potom si se nasmi ješio. . . Čudan je, Ljubo, bio to osmiheh, čudan: dvije još čudnije bore na tvom čelu skoro da me nisu uplašile. No, možda i jesu, kad si me onako brzo upitao: »Bojiš li se, Marijo?« I prije no što si izustio moje ime (uvijek si me zvao imenom, uvijek!), preduhitrila sam te riječima: »Ne, ne bojim se!« . . . Sada, sada ti mogu reći, da sam lagala, jer sam se uistinu bojala, ne baš tako jako da bih mogla odustati, ali sam se bojala, eto! Ti si me sam uplašio; nisi se trebao smijati, i to još onako, na onaj čudan način. . . . Ako me sjećanje ne izdaje, mislim da sam ti to rekla još one noći one zvijezdane, srpanjske noći: »Malo da me nisi uplašio, Ljubo, kad si se ono nasmiješio.« . . . A zašto sam onda, reći ćeš, pristala, da podem s tobom? Zašto? Ta zar ne znaš? Malo časa sam ti rekla. Jer sam te voljela, Ljubo. Zato bih onda bila pošla s tobom i na kraj svijeta, vjeruj. Čuješ li me, voljela sam te! Ali, što ja ovo zapravo bunčam? Velim: voljela sam te, kao da te više ne volim, kao da te više ne ču nikada voljeti. . .

I tako se je Marija dugo, dugo u noć razgovarala sa voljenim Ljubomiro, koji je, popivši dvije tablete kofepirina, usnio na svom bolesničkom ležaju, dok je napolju hladni prosinački vjetar cvilio u golim i smrznutim krošnjama dudova. Otičući mu maramicom znoj sa čela, na kome se sada nisu mogle primijetiti one dvije čudne bore, ispričala je Marija mnogo toga o sebi i njemu, o svemu.

Sa koljenima na podu, a gornjim dijelom

tijela na ivici kreveta, prisili, najzad, Mariju umor, da obujmi lice rukama i da — zaspi.

Ona bljeda, sjenama prošarana ponjava, satkana od mjesječine, sišla je sa kreveta i ispružila se po podu do samih vratiju, koja su se malazila u lijevom uglu memljivog i vlažnog podrumskog sobička: vrijeme je odmicalo. . . . Moglo je biti pet sati izjutra, kad je komandir straže unišao u sobičak. Dočekala ga je mjesčina, koja mu se je popela do samog revolvera za širokim pojasom. Došao je pogledati što je sa komesarom Ljubomiro i bolničarkom Marijom. Oni su spavali. To je dobro, promrllao je on. Htjedne položiti dlan na komesarovo čelo, ali mu se ruka u samom ramenu ukoči: negdje napolju, ne baš tako daleko od kuće, odjeknuo je veoma jak pucanj raketnog pištolja. A malo zatim — oglaš se i povremeno štektanje mitraljeza.

— Nijemci? — pomisli i istrči van. . .

— Nijemci, Nijemci su u blizini! — išlo je po vezi od usta do usta.

— Zauzmite svaki svoj položaj i budite oprezni! — izdana je komanda.

Bili su opkoljeni. Obruč se sužavao. Rekao bi čovjek, da je uslijedio jedan od onih trenutaka, koji bi se dao izraziti jedinom riječju: beznadan! Kako, gdje, šta uraditi? — pitala se je Marija iza jednog grma, kamo se bila skupila u klupko, da je neprijatelj ne primijeti. . . . Kadli odjednom, sasvim nenađano, trgne je gromki komandirov glas, koji je pozivao na juriš. Jurnula je, ni masa nije znala kako, kao da ju je netko gumuo odostraga preko grma. Metci su zviždali oko njenih ušiju, jedan za drugim, onda u rojevima, ispreplićući se sa povici, zapomaganjima. . . . Potrčala je prema ranjenom borcu, koji se je upravo hvatao grčevito za prsa, skupljajući koljena, koja su se u tren oka previnula u zglobovima:

— Ma—ri—jooo! — mukom je borac vapijo njeno ime.

A kad mu je prišla sasvim blizu, zaprepasti se do užasa: Ljubo je prema njoj pružao svoje, krvlju išarane ruke. Ne, nije se mogla

suzdržati, nedostajalo joj je za to snage, te — klonu sa očajnim krikom na usnama:

— Ljubo, zar ti ranjen?!

— Ne mozz—eš mi po—o—mo—ći. . . . Svrrr—še—no je sa mnom. O—o—ti—di. . . . Marr—i—jo, bu—di hrria. . . . brra dje—voj—ka. . . . Haj—de, o. . . . o. . . . ooooo. . . .

Zanimje, a Mariji se učini u času, kao da su mu se sklopile vjeđe — da više ne će moći izdržati, već da će svismuti od očaja. . . .

— Strašno! — vrisnula je ona, ugledavši oko sebe mnoštvo oboružanih vojnika, sa šljemovima na glavi, na kojima su se lomile bakarne zrake sunca tonućega.

Pogureni, sa puškama na gotovs, Nijemci su prilazili poput divljih tigrova. Skupila je posljednju snagu, pretočila je u desnu ruku, u kojoj se je našao revolver i — stala pucati. A nakon ispaljenog četvrtog-petog metka, revolveru cijev je uperila prema svome čelu, i u onom fatalnom trenutku, kad je trebala okinuti. . . .

Probudi se.

Hej! Druže komesaru! Marijo! — dopirao je do njenih ušiju nečiji uzbuđeni glas — Opkoljeni smo od Nijemaca! Situacija je beznadna! U kući se neprijatelja ne može dočekati! Treba. . . .

Uslijedilo je nekoliko učestalih eksplozija i onaj se glas više nije čuo, a onda se je borac, bez krika, štroptao na pod.

— Marijo, slušaj, Marijo! — govorio je Ljubomir ne pokušavajući ni glavu podići sa svog bolesničkog ležaja — Gledaj se nakako spasiti. . . . Otiđi odavle. . . . Otiđi, Marijo, dok se još može, dok ne dodu! Zaklinjem te, otiđi! Pusti mene. . . . ja ne mogu. . . . Znaš i sama da ne mogu. . . . bolestan sam i ranjen O, kada bih barem na noge mogao stati! Pusti, dakle, mene. Nekome je sudeno poginuti. . . . i ne samo meni, i ne samo tome drugu, nego mnogima, tisućama. . . .

Dok je Ljubomir, naprežući svaki nerv, (Nastavak na 4. strani)

Komunalna djelatnost

U ulici Jugoslavenske narodne armije nastavit će se ovih dana radovi na uređenju preostalog dijela do zgrade gimnazije. Prije pokockavanja te ulice postaviti će se nova kanalizaciona i vodovodna mreža, čije dosadašnje cijevi nisu bile normalnog promjera.

Sprameksiranje Puta Stipe Ninića u predjelu Crnica privodi se kraju. Predviđa se da će sprameksiranje (s emulzijom) biti dovršeno do kraja ovog tjedna. Pored već nekoliko uređenih ulica u tom dijelu grada, radovi na glavnom putu koji se upravo sada dovršavaju, jeste jedno od većih koji su se poslije oslobođenja izvodili u Crnici.

U Zadarskoj ulici u Varošu, od glavne ceste do kina »Sloboda«, nedavno je izvršeno betoniranje, tako da je sada i ova ulica do Doma staraca potpuno uređena.

Priredba šibenskih studenata

U petak 20. o. mj. Udruženje šibenskih studenata priređuje na ljetnoj pozornici »Studentsko veče« sa šaljivim programom. Početak u 20.30 sati. Ulazne cijene od 30—70 dinara. Pretprodaja karata vrši se u knjižari »Naprijed« svakog dana od 10—11 sati.

Šibenik kroz tjedan

Kinematografi

TESLA: premijera francuskog filma — ĐAVO U TIJELU — Dodatak: Filmske novosti br. 30. (do 22. VIII.)

SLOBODA: zatvoreno radi restauriranja.

Dežurna ljekarna

Službu vrši I. narodna ljekarna — ulica Božidara Petranovića.

IZ MATIČNOG UREDA

ROĐENI

Damir, sin Filipa i Nedjeljke Barić; Asja, kći Josipa i Mire Drezga; Milan, sin Valenta i Zdravke Psarić; Ivan, sin Ive i Milenka Bedrića; Anda, kći Mate i Kate Verović; Silvana, kći Arsenija i Cvite Vukić; Zdenka, kći Bože i Jeke Mažibrada; Anda, kći Jose i Cvite Sego; Božidar, sin Vida i Nevenke Maderić; Jelena, kći Mate i Marije Skelin; Vlado, sin Anđelke i Ljubice Lončar; Branko, sin Rajka i Vukosave Gnjidić; Milka, kći Krste i Stane Bilić; Milan, sin Nađe Tišma; Nađa, kći Čedomira i Zivke Mandić; Sonja, kći Eugena i Jožice Guštin; Radmila, kći Ivana i Desanke Turčinov; Frađe, sin Jostpa i Darinke Brnić-Boće; Nevenka, kći Marka i Ljubinke Čala; Blaža, kći Viborke Svetina; Luida, kći Vicka Čičin i Tomice Kursar; Jasminka, kći Jere i Anđelke Zonja; Vesela, kći Dušana i Stane Prebanda; Blanka, kći Roka i Blaženke Antić; Boris, sin Bože i Alme Ravkin; Zarko, sin Cvjetka i Vjekoslave Alić; Boris, sin Marijana i Sonje Belamarić; Vinko, sin Ljube i Ivanice Kolić i Edis, sin Luke i Tomice Lakoš.

VJENČANI

Skornja Tomislav, učitelj — Burazer Antica, radnica; Labura Jakiša, mehaničar — Jovanović Sofija, službenik i Može Anton, građ. tehničar — Erceg Rosanda, domaćica.

UMRLI

Radoš Marta rođ. Verović, stara 57. g.; Lazić Stanka Stevanova, stara 20. god.; Strkalj Mijo pok. Jakova, star 47. god.; Županović Pavica pok. Filipa, stara 24. god.; Vukićević Anda rođ. Čičmirko, stara 78. god. i Mišura Katica Antina, stara 3. god.

g r a d s k e v i j e s t i

IZ STAROGA ŠIBENIKA

Gradska autosaobraćajna mreža

Dosad prevezeno 110.000 lica

Nagli porast industrije i priliv novog stanovništva zahtijevali su i uspostavljanje gradske saobraćajne mreže. Već prvih godina nakon oslobođenja ukazala se potreba da se do predgrađa Mandaline uvede stalna autobusna linija. U tom pravcu bilo je i nekoliko pokušaja da se na toj relaciji postave jedna kola, ali uslijed objektivnih razloga ostalo je bez uspjeha. No, ipak zalaganjem i pomoći NO-a gradske općine i Autotransportnog poduzeća uspostavljena je otprilike devet mjeseci stalna autobusna veza centra grada sa Mandalinom. Na toj relaciji kola Autotransportnog poduzeća prevoze radnim danom deset puta građane tog predjela, a nedjeljom osam puta, što je prema dosadašnjim potrebama sasvim dovoljno. Isto tako uspostavljena je stalna pruga i do Konjevratu, koja saobraća dva puta dnevno. Ova uglavnom prevozi radnike zaposlene u šibenskoj industriji.

Na obim relacijama kola Autotransportnog poduzeća prevezu mjesečno do 12000 putnika, što je još uvijek nedovoljno da bi poduzeće pokrilo sve potrebne troškove oko prijevoza. Unatoč tome što poduzeće posluje s deficitom, ono ipak nastoji da prema svojim mogućnostima zadovolji potrebe naših radnih ljudi. Od 1. studenoga prošle godine, otkad su uspostavljene te pruge, prevezeno je preko 110000 osoba, a

u istom razdoblju kola su prevalila put od 36000 kilometara. Velike teškoće oko normalnog prijevoza, tako nam rekoše u Autotransportnom poduzeću, čime i sami putnici, koji se osobito na poslijepodnevnom i večernjim prugama (do Mandaline),

ne, uza sve opomene namještanika poduzeća, na silu žele svi ukrcati, iako znaju da kola tolik broj putnika ne mogu primiti. Na taj našim dovode u opasnost i kola i svoje živote, uslijed ceste koja se nalazi u veoma lošem stanju.

Kazalište u novoj sezoni

Narodno kazalište u Šibeniku predvidjelo je za novu sezonu bogat repertoar. Ono je odlučilo prikazati na scenu šest komedija, i to: »Volpone« od Ben Jonsona, zatim »Na tri kralja« od Shakespearea, »Jednom u sto godina« od Herberta, »Potez kistom« od Pere Budaka, »Dundo Maroje« od M. Držića i »Zajednički stan« od Dobričanina. Od drama bit će prikazane: »Divlja patka« od Ibsena, »Antigona« od Anuillea, »Hasanaginica« od M. Ogrizovića i »Leda« od M. Krleža. I dvije operete predviđene su u novom repertoaru. To su »Seva« od Lehara i »Grafica Marica« od Kalmana.

Kolektiv šibenskog kazališta trebat će uložiti mnogo truda da bi ovaj repertoar doveo na umjetničku visinu, a kazališnoj publici našeg grada pružio potreban užitak. Da to zaista ostvare, ovaj kolektiv se pobrinuo da za novu sezonu, pored »starih« glumaca, upotpuni ove sa novi-

ma. Evo glumaca koji će se u novoj sezoni predstaviti našoj publici. To su Irena Astrova, Ante Balin, Neva Belamarić, Albert Druter, Šefika Kerkuć, Ivana Kuthy, Greta Merle, Petar Petković, Mira Reiner, Ana Regio-Mrša, Vlastimir i Dušanka Ristić, Josip Vikario, Krešimir Zorić, Branko Matić, Anton Budak i operetni solisti Anton Cimerman i Marta Krušlin. Kazalište će polovinom mjeseca rujna otvoriti sezonu komedijom »Potez kistom« od Pere Budaka.

U hladu 36,4° C

U prvoj polovini ovog mjeseca vladala je nad našim područjem velika vrućina, a osobito 13., 14. i 15. kolovoza. U ova tri dana živa je u termometru bila iznad 30 stepena C. Tako je, prema podacima hidrometeorološke stanice u Šibeniku, zabilježena najveća temperatura u nedjelju 15. o. mj., kada je u dva sata poslije podne iznosila 36,4° C. To je ujedno bio i najtopliji dan u toku ovog ljeta, štaviše takva temperatura nije zabilježena za posljednjih nekoliko godina u našem gradu.

Dva uspješna gostovanja

U nedjelju je na ljetnoj pozornici Ansamb narodnih pjesama i igara »Bratstvo i Jedinstvo« iz Subotice priredio »Veče pjesama i igara naroda Jugoslavije«. Ovo gostovanje organizirao je Dom Jugoslavenske ratne mornarice u Šibeniku.

16. i 17. o. mj. je po prvi put gostovao u Šibeniku »Lado« državni ansamb pjesama i igara NR Hrvatske. Priredba je održana na ljetnoj pozornici u organizaciji Saveza kulturno-prosvjetnih društava za grad i kotar Šibenik. Izvođenje programa koji se sastojao od narodnih plesova i pjesama publika je, koja je do posljednjeg mjesta ispunila gledalište, oduševljeno pozdravila.

MONTRANJE CENTRALNOG GRIJANJA U KAZALIŠTU

Ovih dana poduzeće »Grijanje« iz Zagreba vrši montiranje uređaja za centralno grijanje u zgradi Narodnog kazališta. Istovremeno i poduzeće »Ventilator« iz Zagreba postavlja ventilacione uređaje. Svi ovi radovi bit će gotovi do početka nove kazališne sezone. Završetkom ovih radova bit će konačno riješeno jedno od gorućih pitanja našeg grada.

OGLAS

VETERINARSKA STANICA ŠIBENIK

obavještava sve zainteresirane na području kotara i grada Šibenik da će počevši od 20. VIII. 1954. vršiti dežurstvo u stanici ul. Borisa Kidriča 80 od 6—19 sati. Poslije toga vremena u stanici će biti istaknuto ime, prezime i adresa veterinara koji će vršiti noćnu službu.

Stanovništvo Šibenika 1667. g.

Sredinom XVII. vijeka grad i kotar Šibenik ljuto su stradali od rata, kuge i gladi. Turskog je napadača Šibenčanin 1647. g. uspio odagnati od gradskih zidina i istjerati iz tada opsegom malenog svoga područja, koje je obuhvatalo samo otoke i uski obalni pojas i sezalo jedva do Zatonu, Trtra i vrpoljačkog kaštela u Donjem Polju. I glad se nekako dala utajiti. Ali 8. lipnja 1649. pojavila se u gradu kuga. Dotada »jedan od najplemenitijih i najnapučenijih gradova Dalmacije« pretvorio se u pustoš. U samome gradu kuga je umorila 6000 građana (od 150 plemićkih obitelji ostalo je na životu samo 10), ne uračunavši tu vojnike i doseljene Zagorce (Morlake), tako da je moriju preživjelo jedva 1500 Šibenčana. Umiruće se iznosilo na hodnike do kućnih vrata, da bi ih mrtve maleni broj nosača brže mogao odvesti kolima. Nije bilo više ni grobova ni ruku koje bi mogle pokopati toliki broj žrtava, pa su mrtva tijela u gomilama paljena na lovačici, kod crkve sv. Nikole ili ladama prevožena na suprotnu obalu luke i tu na »Pakleni« spaljivana. Od kuge je teško stradao i kotar (Crnica, tada selo, potpuno je opustjela). U sedam mjeseci, koliko je kuga harala,

umrlo je u gradu i kotaru između 10.000 do 12.000 stanovnika. Uza svo masovno naseljenje seljaka Zagoraca (Morlaka), koji su unijeli nov život u opustjeli Varoš, Crnicu i Mandalinu, te napućili područje od Tisnoga do Grebašnice, grad i kotar nisu gubitali u 1649. g. ni kroz 200 godina nadoknadili. U jednom izvješću od 29. siječnja 1669. šibenski građani i pučani ovako jadikuju: »Grad plače, uzdiše i čami sa preostalim siromašnim žiteljima, koji nemaju drugo nego uspomene na nekadanja sretnija vremena«.

14. siječnja 1667. napravljen je, po nalogu providura Cornara, popis stanovništva u Šibeniku gradu i kotaru. Ovaj popis, koji nam se sačuvao u arhivu obitelji Divnić (kodeks br. 366, str. 155), živ nam je dokumenat stradanja Šibenika u kugi i spore njegove obnove. Grad je imao svega 1620 stanovnika. Ako im pribrojimo i sve doseljene Zagorce u Varošu, Docu i Mandalini, dobivamo jedva 3015 Šibenčana, starih i novih. Čitavi šibenski kotar imao je samo 8425 stanovnika, nastanjenih, pored grada, u 16 sela, koja su sva, osim Vrpolja, u primorju i na otocima. Značajna je među njima relativna veličina Zlarina, Jezera i Tisnoga.

	Muškarci za oružje	Dječaci	Žene i djevojke	Stari
Grad Šibenik	390	380	820	30
Rogoznica	50	70	200	20
Primošten	80	55	217	20
Krapanj	85	75	226	46
Vrpolja	67	46	122	10
Vodice	82	84	147	10
Tribunj	48	26	80	—
Zlosela	50	60	100	1
Zlarin	150	200	400	50
Prvić	60	70	170	20
Zirje	30	36	100	20
Kaprije	7	8	17	1
Murter	70	40	160	25
Betina	35	55	150	22
Jezera	80	100	200	23
Tisno	150	300	490	94
Morlaci u Docu, Varošu i Mandalini	397	242	739	17
U k u p n o	1.831	1.847	4.338	499

Pored popisa stanovništva iz- Zirja, nije je bilo mnogo: jedva vršen je tada i popis stoke. S po jedna glava blaga na svakog izuzetkom Primoštena, Jezera i stanovnika.

S T O K A

	krupnog zuba	sitnog zuba	tovarna
Grad Šibenik	18	—	119
Rogoznica	50	500	10
Primošten	60	1.250	40
Krapanj	40	520	24
Vrpolja	25	250	13
Vodice	50	520	100
Tribunj	20	200	50
Zlosela	50	400	20
Zlarin	30	500	—
Prvić	10	150	—
Zirje	15	400	14
Kaprije	4	200	4
Murter	18	160	40
Betina	4	100	35
Jezera	5	600	50
Tisno	30	500	50
Morlaci u Docu, Varošu i Mandalini	136	992	119
U k u p n o	565	7.242	688

Ova mršava stoka bila je sve spasiti i donijeti u svoju novu što su novoselci, bježeći pred postojbinu. B. D. Turcima, uspjeli od svog imetka

VOZNI RED

Vlakovi
Putnički za Split u 1.49 sati
Brzi za Split u 3.41
Putnički za Split u 10.40
Ubrzani za Split u 18.24 sati.
Ubrzani za Zagreb u 8.38 sati
Putnički za Zagreb u 14.30
Putnički za Zagreb u 19.12
Putnički za Zagreb (preko Bihaca) u 22.37
Brzi za Beograd (preko Bihaca direktna kola) u 22.05 sati.
Perkovići — Šibenik s polaskom iz Perkovića u 0.40 sati, 3.10 (brzi), 4.48, 5.24 (brzi), 6.15, 9.55, 12.06, 17.30 i 20.30 sati.
Parobrodi (brza pruga)
Za Rijeku (preko Zadra) ponedjel-

ljkom, utorkom i srijedom u 21.20 sati, četvrtkom u 21.40, petkom i subotom 21.20, nedjeljom u 10.20 i 21.40 sati.
Od 5. srpnja o. g. srijedom u 10.20 sati.
Za Dubrovnik (preko Splita) ponedjeljkom u 2.55 sati, utorkom u 2.35, srijedom u 3.10 i 19.10, četvrtkom u 2.35, petkom u 2.55 i 18.50, subotom u 3.10 i nedjeljom u 2.55 i 19.10 sati.
Od 5. srpnja o. g. ponedjeljkom u 18.50 sati.
Za Pulu srijedom u 7 i petkom u 7.30 sati.
Za Split — Dubrovnik — Pirej petkom u 12 sati.

Tvornica glinice i aluminioma Lozovac

traži

- 2 EKONOMISTA, SA ZAVRŠENIM EKONOMSKIM FAKULTETOM
- 2 SLUŽBENIKA, SA ZAVRŠENIM EKONOMSKIM TEHNIKUMOM
- 2 TEHNIČARA MAŠINSKOG SMERA
- 2 TEHNIČARA KEMIJSKOG SMJERA
- 1 SLUŽBENIKA SA POTPUNOM SREDNJOM ŠKOLOM, ODNOSNO NEPOTPUNOM UKOLIKO IMA PRAKSU U VOĐENJU PERSONALNE EVIDENCIJE.
- NASTUP I. IX. 1954. G. ILI PO SPORAZUMU.
- PLAĆA PREMA TARIFNOM PRAVILNIKU.
- PONUDE DOSTAVITI SEKRETARIJATU TVORNIČE.

Život i problemi radničke omladine

IZ SPORTSKOG ŽIVOTA

(Nastavak sa 1. strane)

Naročito treba pobuditi interes za knjigu i kazalište. Kazalište je ustanova, koju najmanje posjećuju, a dobra knjiga, knjiga koja poučava je prilično tuđa radničkoj omladini. Stampa je bez sumnje najbolje sredstvo za političko i kulturno odgajanje, za shvaćanje i upoznavanje društvenih problema i zbivanja, kao i sredstvo za zabavu i razonodu. Nažalost, štampa je kod omladine zapostavljena. Čita se svega nekoliko primjeraka omladinske i nešto ostale štampe. Najviše se prati šundliteratura i sport. Većim zalaganjem postigli bi se i veći rezultati. A to će i pokušati Gradski komitet Narodne omladine.

Fizički odgoj, za koji neki nepravilno smatraju da je nepotreban radničkoj omladini, ipak je razvijen. Ima preko 250 aktivnih članova od 1280 omladinaca radnika u raznim društvima. U drugim gradovima održavaju se sportske igre i natjecanja. III. plenum CK NO Hrvatske odlučio je, da proširi sistem održa-

Shvaćanje jedne učiteljice

U osnovnoj školi u Rogoznici na dužnosti je učiteljica Lovrić Milenka. Njen otac ima u Rogoznici kuću, ali u njoj ne stanuje, već živi u Primoštenu. Do listopada 1953. u toj kući stanovao je samo drug Biljaković Ivan (Bero), radnik tvornice ribljih konzervi u Rogoznici.

Početkom listopada 1953. učiteljica Lovrić Milenka došla je u općinski narodni odbor i zatražila da joj se dodijeli stan u stanovanje njezina kuća, jer da ona stanuje kod jedne svoje drugarice kod koje ima vrlo malo mjesta, te da svakako treba dobiti za stanovanje svoju kuću. A ako joj se to ne odobri da ne će moći vršiti dalje školsku nastavu.

Narodni odbor općine Rogoznica uviđajući njenu potrebu, u vrlo kratkom vremenu riješio je to pitanje, dodijelio joj stan u kući njezinog oca. Svibnja o. g. ona se udala u Rogoznici, pa je njen stan u kući njenog oca opet ostao prazan.

Kako u čitavoj našoj zemlji, tako i u Rogoznici stambeno pitanje još nije riješeno. Narodna vlast, pored najbolje volje, nije još u stanju da riješi u cijelosti to važno pitanje. U Rogoznici još uvijek, pored ostalih, ima i oficira JNA, koji primaju odvojeni život više vremena, a da Narodni odbor općine nije u mogućnosti dodijeliti im stan. Budući da do danas NO kotara nije u duhu nove Uredbe o upravljanju stam-

vanja radničkih igara na sve gradove, a da komunalne zajednice i poduzeća osiguraju materijalna sredstva. Svi zadaci, koji su bili postavljeni pred našu omladinu od strane naroda i Saveza komunista, bili su časno izvršeni. U ile-

galnom radu, u borbi, i danas u izgradnji socijalizma, omladina je uvijek bila primjer. Ona će i dalje svim srcem raditi za zajednicu, a zajednica ne će i ne smije zaboraviti omladinu.

F. Kalin

Zanatski radnici raspravljali o radu sindikalnih podružnica

(Nastavak sa 1. strane)

čaj je i sa drugom Petrom Mikulićinom — članom plenuma iz sindikalne podružnice Drvodjelske zadruga u Sibeniku. Ovo posljednje, kako su istakli drugovi, traži od članova Mjesnog odbora da iz svojih redova isključe one od kojih nema nikakve pomoći.

Suvišno je isticati da takovo stanje u nekim od naših sindikalnih podružnica ne samo što ne pruža garancije za sprovođenje odluka Trećeg kongresa Saveza sindikata Hrvatske i zaključaka 18. plenuma Centralnog vijeća Saveza sindikata Jugosla-

benim zgradama na području kotara donio nikakovo uputstvo, NO općine Rogoznica u duhu Zakona o NOO donio je rješenje da se u pomenuti stan (pošto je ostao prazan) useli jedna druga osoba.

Pošto se ključ od stana nalazio kod učiteljice, tajnik NO-a općine pozvao je učiteljicu da preda ključ. Učiteljica se odazvala na poziv tajnika, ali umjesto da preda ključ, stala je vikati i vrijeđati, tako da je čak rekla: »Da, vidim vi ste počeli raditi kao što su radili talijanski fašisti 1942. i 1943. godine, kada su me izbacili iz stana, a vi ćete danas«. Osim toga kazala je: »Dobro, ukoliko vi uselite nekog u stan bez moje volje trebate znati da ću ja otvoriti pitku vodu. Psovala je i vrijeđala predstavnike NO-a, koji su donijeli takovo rješenje i nije htjela predati ključ od stana tajniku NO-a.

Postavlja se pitanje, da li ovakav prosvjedni radnik može upoće od odgaja i uči naš mladi kad-dar, kome je namijenjena uloga u daljnjoj izgradnji naše socijalističke domovine.

I. Goleš

Oglašujte u Šibenskom listu

A nad planinom - sunce!

(Nastavak sa 2 strane)

teškom mukom izgovarao ove riječi, Marija. ga je promatrala otvorenim, nepomičnim usnama i širom rastvorenih očiju, u kojima su se cakilile suze, osvjetljene povremenim bljeskovima svjetlećih raketa . . .

— Ne plači, Marijo. — nastavio je Ljubomir sa nekom zadihanom, napornom hitrošću, onom hitrošću, kad riječ, obična ljudska riječ, postaje misao, želja, trenutak, život — Nema smisla plakati . . . Zaista, nema . . . Često su, draga moja, suze suviše, no naročito u ovakvim trenucima, kad je u pitanju život, budućnost . . . Dakle, Ma . . . Pazi, zaboga! — uhvatio ju je za opuštenu, klonulu ruku i pokukao prema svome uzglavlju — Eto, vidiš, što je manjkalo, da te nije zahvatio ovaj metak . . . Trgni se, pomakni! I požuri, dok oni, metci, ne požure. A ti to možeš . . . Samo malo duha, hrabrosti . . .

— Ne, nikamo ne ću, Ljubo — rekla je ona sasvim uvjerljivo — Nikamo, kažem ti! Ovdje ću ostati, ovdje, uza te, do kraja, do smrti! O, kako bi moj život bio suvišan, prazan, nemoguć . . .! Da, Ljubo, bez tebe se ne bi isplatilo živjeti! Ne, ne bi . . . Jer ja te volim, no možda i više od toga — ja te ljubim, Ljubol!

— Ali, Marijo, sada nema zaista smisla, u ova . . .

Snažna eksplozija ručne bombe u samom sobičku, uradila je svoje: bezdušno je prekinula ovaj dugo očekivani trenutak, kad mu je trebala povjeriti svoju tajnu, koju je Marija već toliko nosila u svome srcu, ne mogavši mu je nikada ranije otkriti. Tako je i sada bila ometena. Ipak, nešto mu je i uspjela reći. Rekla mu je, da ga voli. I još više od toga. Rekla mu je, da ga ljubi. Dok je onako, u nesvjestici, ranjena, ležala u suprotnom uglu sobička, kamo ju je bacila eksplozija, o tome Marija zacijelo nije razmišljala.

Gusti, crni dim, koji je ispunio sav prostor, počeo ju je gušiti. Posljednjim snagama uspjela se je podići sa poda i, umjesto da je pohrlila prema vratima, da ih je rastvorila širom i da je udahnuła svježeg, spasonosnog zraka, Marija je, dosljedna svojoj ljubavi prema najdražem stvorenju na svijetu, oteturala do kreveta, na kojem je sada uistinu ležao mrtav Ljubomir.

Onda je uslijedila i druga, i treća eksplozija, a malo zatim — čitava je kuća bila u plamenu.

A nad snježnom planinom, kroz izmaglicu prosinačkog jutra, naziralo se ogromno, zakravljeno sunce.

Roko Dobra

Prvenstvo JRM u veslanju i jedrenju

RASPORED NATJECANJA HRVATSKO-SLOVENSKE NOGOMETNE LIGE

Po prvi put poslije oslobođenja u Sibeniku je od 13.-15. VIII. održano prvenstvo JRM u veslanju i jedrenju u katerima na kojem je učestvovalo 12 ekipa. Prvenstvo u veslanju održano je na stazi od jedne milje t. j. od rta Smričnjak do ribarnice. Prvenstvo u jedrenju održano je oko otoka Lupca na dužini od 4,5 milje.

Prvog dana prije podne održano je prednatjecanje u veslanju a poslije podne u jedrenju za prvu grupu.

Drugog dana poslije podne održano je prednatjecanje za drugu grupu u jedrenju.

Trećeg dana održane su finalne borbe u jedrenju i veslanju.

U jakoj konkurenciji prvo mjesto u veslanju zauzela je eki-

pa škole podvodnog oružja sa kormilarom poručnikom bojnog I. i II. savezne lige, tog dana počet će natjecanjem i 12 klubova Hrvatsko-slovenske lige. U novoj sezoni, kao i do sada, 8 klubova je iz naše republike (»Split«, »Sibenik«, »Rijeka«, »Borovo«, »Tekstilac« (Varaždin), »Trešnjevka« (Zagreb), »Uljanik« (Pula) i »Segesta« (Sisak), a 4 iz Slovenije »Zeljezničar« (Maribor), »Kladivar« (Celje), »Branik« (Maribor) i »Ljubljana«.

Organizacija natjecanja bila je dobra. Jedino se može zamjeriti Lučkoj kapetaniji Sibenik, koja je dozvolila da se pred finalna natjecanja na stazi veže za plutaču prekooceanski brod, iako je prethodno kapetanija bila obaviještena o održavanju prvenstva i zvanično odobrila korištenje staze. Svakako da je to omelo i regularno održavanje finalnih natjecanja u veslanju. S. I.

U nedjelju 29. kolovoza počinju nova prvenstvena sezona. Uz igrači I. i II. savezne lige, tog dana počet će natjecanjem i 12 klubova Hrvatsko-slovenske lige. U novoj sezoni, kao i do sada, 8 klubova je iz naše republike (»Split«, »Sibenik«, »Rijeka«, »Borovo«, »Tekstilac« (Varaždin), »Trešnjevka« (Zagreb), »Uljanik« (Pula) i »Segesta« (Sisak), a 4 iz Slovenije »Zeljezničar« (Maribor), »Kladivar« (Celje), »Branik« (Maribor) i »Ljubljana«.

I. kolo 29. kolovoza: »Split« — »Sibenik«, »Rijeka« — »Zeljezničar«, »Tekstilac« — »Kladivar«, »Trešnjevka« — »Borovo«, »Branik« — »Uljanik«, »Ljubljana« — »Segesta«.

II. kolo 5. rujna: »Kladivar« — »Trešnjevka«, »Sibenik« — »Segesta«, »Uljanik« — »Ljubljana«, »Borovo« — »Branik«, »Zeljezničar« — »Tekstilac«, »Split« — »Rijeka«.

III. kolo 12. rujna: »Rijeka« — »Sibenik«, »Tekstilac« — »Split«, »Trešnjevka« — »Zeljezničar«, »Branik« — »Kladivar«, »Borovo« — »Ljubljana«, »Segesta« — »Uljanik«.

IV. kolo 26. rujna: »Sibenik« — »Uljanik«, »Borovo« — »Segesta«, »Kladivar« — »Ljubljana«, »Zeljezničar« — »Branik«, »Split« — »Trešnjevka«, »Rijeka« — »Tekstilac«.

V. kolo 10. listopada: »Tekstilac« — »Sibenik«, »Trešnjevka« — »Rijeka«, »Branik« — »Split«, »Ljubljana« — »Zeljezničar«, »Segesta« — »Kladivar«, »Uljanik« — »Borovo«.

VI. kolo 17. listopada: »Sibenik« — »Borovo«, »Kladivar« — »Uljanik«, »Zeljezničar« — »Segesta«, »Split« — »Ljubljana«, »Rijeka« — »Branik«, »Tekstilac« — »Trešnjevka«.

VII. kolo 24. listopada: »Trešnjevka« — »Sibenik«, »Branik« — »Tekstilac«, »Ljubljana« — »Rijeka«, »Segesta« — »Split«, »Uljanik« — »Zeljezničar«, »Borovo« — »Kladivar«.

VIII. kolo 31. listopada: »Sibenik« — »Kladivar«, »Zeljezničar« — »Borovo«, »Split« — »Uljanik«, »Rijeka« — »Segesta«, »Tekstilac« — »Ljubljana«, »Trešnjevka« — »Branik«.

IX. kolo 7. studenog: »Branik« — »Sibenik«, »Ljubljana« — »Trešnjevka«, »Segesta« — »Tekstilac«, »Uljanik« — »Rijeka«, »Borovo« — »Split«, »Kladivar« — »Zeljezničar«.

X. kolo 14. studenog: »Sibenik« — »Zeljezničar«, »Split« — »Kladivar«, »Rijeka« — »Borovo«, »Tekstilac« — »Uljanik«, »Trešnjevka« — »Segesta«, »Branik« — »Ljubljana«.

XI. kolo 21. studenoga: »Ljubljana« — »Sibenik«, »Segesta« — »Branik«, »Uljanik« — »Trešnjevka«, »Borovo« — »Tekstilac«, »Kladivar« — »Rijeka«, »Zeljezničar« — »Split«.

Kvalifikacije za Dalmatinsku ligu 'Radnički' - 'Omladinac' 1:0

U nedjelju je na stadionu »Rade Končar« pred oko 300 gledalaca odigrana kvalifikaciona utakmica za ulazak u Dalmatinsku nogometnu ligu između domaćeg »Radničkog« i »Omladinaca« iz Vranjica. Pobjedio je zasluženo »Radnički« s rezultatom od 1:0 (0:0), koji je u 80. minuti postigao Grbac. Sudio je M. Crnogača vrlo dobro.

Prvo poluvrijeme proteklo je u ravnopravnoj igri, ma da su domaći imali nekoliko zrelih prilika za postizanje zgoditka. Nešto odličan vratar gostiju, a nešto i neetičnost navalne petorke razlog su da domaći tim nije došao u vodstvo. U nastavku »Radnički« je imao nešto više od igre i da nije bilo solo akcije Grbaca, OMLADINAC koji je postigao zgoditak i tako

svojoj ekipi donio dva dragocjena boda, momčadi bi podijelili bodove. Gosti su izvodili lijepe akcije u polju, ali pred vratima manjkao im je završni udarac. Najbolji igrači gostiju bili su vratar, desno krilo i srednji napadač, a kod domaćih su se istakli vratar Ninić, lijevi branič Jurić, srednji pomagač Bujas, Čala i navali i Grbac (samo u II. poluvremenu).

U IV. kolu postignuti su ovi rezultati: Radnički — Omladinac 1:0 i Orkan — Neretvanac 2:1.

Tablica

ORKAN	4	3	0	1	7	7	8
NERETVANAC	4	2	0	2	8	6	4
RADNIČKI	4	2	0	2	7	7	4
OMLADINAC	4	1	0	3	5	7	2

Iz morskog ribarstva

Sardela je naša domaća, a i unapređenja našeg ribarstva, jer dosadašnji sistem nije poznavao sardelu kao domaću ribu, nije znao da od sardela ovisi plodnost i produktivnost našeg mora, i nije znao da je Jadran jedinstveni prirodni akvarijum, kojega treba čuvati i obrađivati, a nikako rušiti i upropaštavati, kako se je do sada provadalo.

Tim pogrešnim shvaćanjem, dozvoljavalo se je, dapače čak i službeno se potpomagalo upropaštenje količine sardela u Jadranu — tako da danas nemamo dovoljno ribe (sardela) za prehranu, a još manje za potrebe tvornica sardina — od kojih jedna je jedna uspjela da do danas ostvari tek jednu desetinu od prosječne normalne produkcije. Slično je i sa tunolovom, pak sa oslićima (molima), skušama, škampima i t. d.

Puškari, tj. oni koji love ribu pomoću podvodne puške, nisu opasni ni štetni za naše ribarstvo, koliko su štetni oni koji su donijeli prijedlog o zabrani takvog ribolova.

kap. Drago Mikasović

UČITELJSKA ŠKOLA SIBENIK

O G L A S

Na početku školske 1954./55. godine primit će se u I. razred 35 učenika-ca, koji su sa boljim uspjehom završili osmogodišnju školu ili nižu gimnaziju.

Molbe za upis primat će se do 1. IX. 1954. godine.

Molbu treba taksirati sa 30 dinara i priložiti slijedeće dokumente:

1. izvod iz matice rođenih (kandidat ne smije biti mlađi od 14 ni stariji od 17 godina).

2. liječničku svjedodžbu da je potpuno duševno i tjelesno zdrav i da je sposoban za učiteljsku službu i

3. svjedodžbu o svršenoj osmogodišnjoj školi ili o nižoj gimnaziji.

Pri upisu kandidati će se podmijeniti način (sistem) štíćenja a vrći ispitu sluha.

»SIBENSKI LIST« organ Socijalističkog saveza radnog naroda za grad i kotar Sibenik

Uredništvo, štamparsko poduzeće »Štampa«

Glavni

i odgovorni urednik

NIKOLA BEGO

Tekući račun: Narodna banka Sibenik broj 531—T—292

Rukopis se ne vraćaju.

Pretpлата za tri mjeseca Din 120.—, pola godine Din 240.—, za 1 godinu Din 480.—.